

Suomen **Yritysrekisteri**

asiakaslehti 10/08

**Yhteistä aikaa
perhevapailla**

s. 8

**Sähköiset hakemistot
yhä useammin
tiedonhaun kanava**

s. 4

**Varaudu X
täältä tulee Y**

s. 6

**Suomi
numeroina**

s. 18

sisältö

Pääkirjoitus	s.3
Sähköiset hakemistopalvelut yhä useammin tiedonhaun kanava	s. 4
Suomen Yritysrekisteri - monikanavainen yrityshakemisto	s. 5
Suomalaiset yritykset panostavat sponsorointiin	s. 6
Varaudu X täältä tulee Y	s. 6
Ulkonäöllä on väliä	s. 7
Perhevapaat mahdollistavat sekä äidin että isän lähellä olon lapsen ollessa pieni	s. 8
Tiedonjyviä	s. 10
Verovinkkejä	s. 12
Kotitalousvähennyksestä apua kotitöihin	s. 13
Tilitoimisto apuna yritystoiminnan perustamisessa	s. 14
Suomi on yritystoiminnan luvattu maa	s.15
Eurojärjestelmä – yhteinen etumme	s. 16
Suomi numeroina	s. 18
Suomen vahva talouskasvu taittumassa	s. 19
Sijoitusmaailman ABC, osa 1	s. 20
Sijoitussanaston lyhyt oppimäärä	s. 22

Hakemistopalveluala on viime aikoina puhuttanut mediassa paljon. Vaikka alan ylle tuntuukin langenneen synkkä pilvi, on hyvä, että toimintamalleista puhutaan ja samalla seulotaan jyvät akanoista. Sillä totuus on se, että hakemistopalveluja käytetään ja niitä tarvitaan.

Vaikka puhelinluettelot ja numeropalvelut ovat vielä suhteellisen iso bisnes, on niiden osuus hakemistomarkkinoilla väistämättäkin hiipumassa palveluiden muuttuessa sähköisiksi. Perinteisetkin painettujen hakemistojen julkaisijat ovat siirtyneet nettiin, menestyksellisin tuloksin.

Perinteisiä painettuja luetteloita harva haalii enää kotiinsa, sillä tiedonhaku Internetistä on nopeaa ja vaivatonta. Ja mikä parasta, yhteystietojen hakeminen netistä on ilmaista.

Yrityshakemistojen hienous piilee siinä, että tiedonhaku on optimaalisempaa ja nopeampaa kuin suurten kansainvälisten toimijoiden kautta, jotka eivät kykene tarjoamaan tarpeeksi paikallista tietoa.

Sähköisillä hakemistopalveluilla voidaan helposti vastata myös tulevaisuuden haasteisiin, esimerkiksi mobiilisovelluksin.

Sähköinen yrityshakemisto hyödyttää näkyvyyden kannalta suuresti myös pienyrityksiä, joilla ei ole omia nettisivuja lainkaan.

Suomen Yritysrekisterissä yhteys- ja taloustietojen lisäksi yrittäjällä on mahdollisuus esitellä toimintaansa ja palvelujaan kattavasti, ja liittää yrityskorttiinsa jopa kuvia.

Yritysten tehokas asiakaspalvelu ja markkinointi edellyttävät sujuvaa tiedonkulkua ja kattavaa näkyvyyttä. Suomen Yritysrekisteri on kaikkien yritysten asialla, jotta ajantasaiset yritystiedot ovat saatavilla mahdollisimman laajalle käyttäjäkunnalle.

Jenni Jantunen
Päätoimittaja
Suomen Yritysrekisteri

Suomen Yritysrekisterin
asiakaslehti nro 10/2008

Julkaisija:
Suomen Yritysrekisteri
PL 21
00211 Helsinki

Vaihde:
020 743 8822
Asiakaspalvelu:
0200 999 88

info@suomenyritysrekisteri.fi
www.suomenyritysrekisteri.fi

Päätoimittaja:
Jenni Jantunen

Toimittajat:
Saara Heiskanen
Hanna Malinen

Sähköiset hakemistopalvelut yhä useammin **tiedonhaun** kanava

TNS Atlaksen vuoden 2007 lopussa tekemän tutkimuksen mukaan suomalaiset etsivät yhä useammin yritystietoja Internetissä toimivista sähköisistä hakemistopalveluista.

Internetissä toimivat hakupalvelut olivat tutkimuksen mukaan kolmanneksi suosituin väylä tiedon hakemiseen. Painetut puhelinluettelot ja hakunumeropalvelut olivat vielä kuitenkin yleisimpiä hakumuotoja.

Sähköiset yrityshakemistot, kuten **Suomen Yritysrekisteri**, mahdollistavat nopean ja reaaliaikaisen tiedon hakemisen. Perinteisten painettujen hakemistojen rinnalla verkossa toimivat hakemistot antavat kattavasti

tietoa yrityksistä yhteystietojen lisäksi. Sähköinen hakemistopalvelu mahdollistaakin lisäelementtien lisäämisen muun muassa tuotekuvien ja karttapalvelun muodossa.

Sähköisessä hakupalvelussa olevaa yrityskorttia voidaankin sanoa yrityksen käyntikortiksi, joka tarjoaa väylän uusien ja entisten asiakkuuksien ylläpitämiseen.

Valtakunnallinen yrityshakemisto tavoittaa niin asiakasmassan kuin yhteistyökumppanitkin kustannustehokkaasti ympäri Suomen. Yritysten näkyminen sähköisessä hakemistossa on nykypäivää, varsinkin uusi sukupolvi on tottunut hakemaan tietoa Inter-

netin välityksellä. Jos jokin tieto ei löydy verkon kautta, saattaa se jäädä hakematta. He kokevat myös painetut hakemistot vieraamaksi vaihtoehdoksi.

Laadukas hakemistopalvelu Internetissä onkin yrityksille ensiarvoisen tärkeää. Neljä viidestä suomalaisesta käyttää aktiivisesti erilaisia verkkomedioita. Internetistä etsitään paljon tietoa myös tuotteista ja palveluista. Sähköisten palveluhakemistojen valttikortteiksi ovat muodostuneet nopea tiedonhaku, reaaliaikaisuus, helppokäyttöisyys sekä vuorovaikutteisuus.

Sähköisten yrityshakemistojen hyödyt

- > yritysten ja palveluiden vertailu helpottuu
- > palvelu on kustannustehokasta
- > yrityksen löydettävyys parantuu
- > tiedot ovat reaaliaikaisia

Suomen Yritysrekisteri - monikanavainen yrityshakemisto

Suomen Yritysrekisteri tarjoaa vaivattoman ja nopean tavan etsiä tietoa suomalaisista yrityksistä, sekä niiden tarjoamista tuotteista ja palveluista.

Jatkuvasti päivittyvästä yrityshakemistosta voi etsiä vaivattomasti tietoa helppokäyttöisellä hakumenetelmällä. Palvelusta voi hakea yritystietoja muun muassa nimen, osoitteen, paikkakunnan, puhelinnumeron ja toimialan sekä etsittävän palvelun mukaan.

www.suomenyritysrekisteri.fi

Suomen Yritysrekisteristä käyttäjä näkee yhdellä klikkauksella yhteystietojen lisäksi muun muassa tietoa yrityksen toiminnasta ja tuotteista logon ja kuvien kera, nettisivu- ja sähköpostitiedot sekä ajo-ohjeet. Yrityskortilla näkyy automaattisesti myös yrityksen sijainti kartalla.

Monikanavaisen hakemistosivuston kautta yritys voi siis vaivattomasti jakaa tietoa toiminnastaan ja tuotteistaan laajalle käyttäjäkunnalle. Ja mikä parasta, sivusto tarjoaa aina reaaliaikaista tietoa, sillä tietoja voi tarvittaessa muokata ilmaiseksi.

HILMA tiedottaa julkisista hankinnoista

Suomen Yritysrekisteri -palvelusta on voinut kevään 2008 uudistuksen myötä lukea HILMA-palvelun julkisista hankinnoista.

Uuden palvelun kautta yritykset saavat reaaliaikaista tietoa käynnissä olevista hankintamenettelyistä sekä ennakkotietoa tulevista hankinnoista. HILMA on työ- ja elinkeinoministeriön ylläpitämä maksuton, sähköinen il-

moituskanava, jonka kautta hankintayksiköt ilmoittavat julkisista hankinnoistaan, jotka ylittävät kansallisen ja EU-kynnysarvon.

Julkiset hankinnat ovat tavara-, palvelu- ja rakennusurakkahankintoja, joita valtio, kunnat ja kuntayhtymät sekä valtion liikelaitokset ja muut hankintalainsäädännössä määritellyt hankintayksiköt tekevät organisaationsa ul-

kopuolelta. Hankinnat täytyy tehdä hankintalainsäädännössä säädettyjä menettelytapoja noudattaen.

Tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä, jonka vuoksi hankinnat pitää pääsääntöisesti kilpailuttaa avoimesti ja tehokkaasti, ja kilpailuun osallistuvia yrityksiä kohdeltava tasapuolisesti.

Suomalaiset yritykset panostavat sponsorointiin

Suomalaiset yritykset tukevat sponsorointikohteita yhteensä 166 miljoonalla eurolla vuodessa. Yrityksistä pienet ja keskisuuret ovat innokkaimpia tukijoita, heidän osuus määrästä on noin 60 prosenttia. Eniten sponsoroidaan urheilijoita. Myös kulttuuri ja muut kohteet kiinnostavat yrityksiä. Tämä käy ilmi Mainostajien Liiton Sponsorointibarometrista.

Sponsorointibarometri-tutkimus toteutettiin Mainostajien Liiton toimeksiannosta

Kuulas Millward Brownilla maaliskuussa 2008. Tutkimukseen osallistuivat Mainostajien Liiton ja Suomen Yrittäjien jäsenet.

Urheilukohteiden dominoiva osuus sponsoroinnissa on tyypillistä kansainvälisesti. Näin on myös Suomessa. Sponsorointiosuudesta urheilu saa 100 miljoonaa. Suosituin kohde on jääkiekko, joka haukkaa urheiluprosessorinnin kakusta suurimman palan, 27 miljoonaa.

Kulttuurikohteita yritykset tukevat 23 miljoonan euron edestä. Muun muassa ympäristö-, koulutus- ja yhteiskunnalliset kohteet saavat neljänneksen varoista eli 42 miljoonaa euroa.

Yksittäisiä sponsoreita kiinnostavat omissa kategorioissaan eniten jääkiekko, Kiira Korpi, Ateneum, Pori Jazz ja Itämeri.

Varaudu X täältä tulee Y

Työelämässä on luvassa muutoksia. Uusi sukupolvi on astumassa työelämään. Niin sanottu Y-sukupolven edustajat odottavat työltään ihan erilaisia asioita kuin edeltäjänsä suuren ikäluokan ja X-sukupolven työntekijät.

Työssä nyt olevat 1970–80-luvun lapset, eli sukupolvi X:n edustajia kiinnostavat työpaikkaa valitessa hyvä palkka ja edut. Myös etene- mis- ja kouluttamismahdollisuudet lukeutu- vat tähän kategoriaan. Työntekijöinä he ovat

päteviä, ahkeria, osaavia ja kansainvälisiä. X-sukupolven edustajat voivat vaihtaa helposti työpaikkaa, jollei työ anna tarpeeksi haasteita ja mahdollisuuksia toteuttaa itseään.

1980–90-luvun lapset, eli sukupolvi Y:n elämää hallitsee virtuaalisuus sekä verkottuminen. He ovat nettisukupolvea, jotka ovat tottuneet vaihtamaan kokemuksia ja kertomaan elämästään verkon välityksellä staattisena ja liikkuvana kuvana sekä sanoina blogien välityksellä. Uusi sukupolvi onkin haasteellinen

työnantajille. He odottavat työpaikan olevan kiva, esimiesten olevan mukavia ja muutenkin rattaissa työaikaa. Haasteita Y tarvitsee, kunhan ne ovat kiinnostavia. Palkka on tärkeä, mutta ei niin suurella sijalla kuin X-sukupolven edustajille.

Y-sukupolven edustajat haluavat käyttää virtuaaliverkostoja myös töissä, joihin lukeutuu muun muassa pikaviestintä. Myös ympäristö ja vihreät arvot ovat tärkeitä, jotka voivat vaikuttaa myös työpaikan valintaan.

Ulkonäöllä on väliä

Niin karulta kuin se vaikuttaakin, hyvännäköinen ja huoliteltu ulkonäkö tuo etua työelämässä. On selvää, että pituuteen, ihonväriin ja sukupuoleen ei voi vaikuttaa, mutta silti niillä on merkitystä työhaastattelussa, uralla etenemisessä ja palkassa.

Merkitystä on myös huolitellulla ulkonäöllä: vaatteilla, kampauksella ja painolla. Myös sukupuolien väliset erot korostuvat. Menestynyt nainen on yleensä hoikka kun taas pieni ja hintelä mies esiintyy useimmiten työelämässä negatiivisessa valossa.

”Ihmiset tekevät olettamuksia ulkomuodon perusteella. Hoikka nainen viestittää muille itsestään huolehtimisesta ja sen katsotaan merkitsevän myös sitä, että hän huolehtii hyvin myös työstään”, kertoo sosiaalipsykologian dosentti **Kaisa Kauppinen** Sunnuntaisuomalaisessa.

Hoikilla naisilla onkin 20 prosenttia korkeammat tulot kuin saman ammattiryhmän pyöreämmillä osapuolilla.

Miesten tukevuus ei samalla lailla korreloi kuin naisilla. Kunnosta on heidänkin pidettävä huolta.

”Esimerkiksi **Aleksander Stubb** viestittää urheilullisuudellaan olevansa kontrollissa myös oman kestävyytensä ja korpansa suhteen”, Kauppinen toteaa.

Aikoinaan johtajat olivat tukevia ja vatsakkaita. Sen katsottiin kertovan vauraudesta ja korkeasta asemasta.

”Nyt tukevuus voi viestiä siitä, että on lippaistu keskikaljaa ja syöty makkaraa”, kertoo Sunnuntaisuomalaisen haastattelema imagotutkija **Erkki Karvonen**.

Ulospäinsuuntautuneisuus parantaa myös menestystä työelämässä. Jyväskylän yliopiston tutkimuksen mukaan aktiivisuus ja seurallisuus kasvattivat tulotasoa 15 prosenttia, kun koulutus, sukupuoli ja työura oli otettu huomioon.

lähde: Sunnuntaisuomalainen

Nämäkin seikat voivat vaikuttaa työelämässä

Silmälasit. Laseista on havaittu olevan hyötyä työnhaussa. Ruotsalaisgallupissa kaksi viidestä sanoi silmälasien tekevän käyttäjästään älykkäämmän näköisen.

Hiustenväri. Tummahiuksiset menesty-

vät työelämässä. Yhdysvalloissa tehdyn selvityksen mukaan johtajista tumma- tai mustahiuksisia oli 92 prosenttia.

Vasenkätisyys. Lafayette Collegen ja Johns Hopkins Universityn tutkimuksen mukaan vasenkätisten miesten ansiot ovat suuremmat kuin oikeakätisten. Naisilla tällä seikalla ei ollut yhteyttä palkkaan.

Työn sisältö tärkeää

Nuoret työntekijät arvostavat työssään eniten hyvää työympäristöä, toimivaa suhdetta työtovereihin ja yrityksen tarjoamia koulutus- ja kehitysmahdollisuuksia. Palkka ja edut ovat vasta neljännellä sijalla. Tämä käy ilmi Universumin tekemästä Nuoret Ammatillaiset 2007 -tutkimuksesta. Tutkimukseen osallistui yli 5 000 noin kolmekymppistä teknisen alojen ja talouden ammattilaista.

Myös mielenkiintoiset työtehtävät ja kasvavat haasteet ovat tärkeitä nuorille. Lähes yhtä tärkeänä he pitivät myös työn ja vapaa-ajan tasapainoa. Ihannetyönantajalla pitäisi nuorten ammattilaisten mukaan olla kiinnostavat tuotteet, palvelut ja asiakkaat. Yrityksen tulisi lisäksi olla hyvin johdettu, taloudellisesti vahva ja organisaatioltaan dynaaminen. Lisäpisteitä tulee yrityksen eettisyydestä, yhteiskuntavastuusta ja tasa-arvoon panostamisesta.

lähde: Suuntana tulevaisuus, Universum

Y-sukupolven rantautuessa työpaikoille on toimintatapoja muutettava. Työelämän rakennemuutosta ohjaavat uudet toimintatavat, uudenlaiset arvot ja tarpeet.

Harris Interactiven tekemän tutkimuksen mukaan työyhteisöt valmistautuvatkin Y-sukupolven tuloon joustavammilla työajoilla, lisäämällä kannustusohjelmia, nostamalla palkkoja ja bonuksia, tarjoamalla enemmän harjoitteluohjelmia ja koulutusta sekä lisäämällä lomapäiviä.

Perhevapaat mahdollistavat sekä äidin että isän lähellä olon lapsen ollessa pieni

Perhevapaamuotoja on Suomessa moneen eri tilanteeseen aina äitiysvapaasta, isyyskuukauteen ja hoitovapaaseen saakka. Vapaiden taroituksena on tarjota molemmille vanhemmille tasavertaiset mahdollisuudet lapsen hoitoon.

Nykyisin yhä useampi isä jää hoitamaan lasta kotiin äidin suunnatessa töihin. Suomalaisista isistä pitää vanhempainvapaata vuosittain 10,5 prosenttia.

Tuetut perhevapaat mahdollistavat pienten lasten hoitamisen kolmeen ikävuoteen saakka sekä osa-aikaisen hoidon ensimmäisiin alakouluvuosiin saakka.

Äitiysloma

Lapsen syntymän koittaessa äidit voivat jäädä äitiyslomalle 105 arkipäiväksi. Vapaasta 30–50 päivää voidaan käyttää ennen lapsen

syntymää ja 55–75 päivää syntymän jälkeen. Äidin sairastuessa pitkäaikaisesti voidaan äitiysvapaa-oikeus myöntää isälle.

Isyysvapaa ja -kuukausi

Isyysvapaata voi pitää yhteensä 3 viikkoa (18 arkipäivää) joko äitiys- tai vanhempainvapaan aikana. Vapaan voi pitää maksimissaan neljässä eri osassa.

Tämän lisäksi isällä on mahdollisuus isyyskuukauteen. Jos isä pitää vähintään kaksi viikkoa vanhempainvapaasta, saa hän kahden viikon ylimääräisen vapaan.

Vanhempainvapaa

Vanhempainvapaata voi pitää lapsen äiti sekä isä. 158 arkipäivää kestävä vanhempainvapaa voidaan käyttää esimerkiksi vuorotellen. Tällöin kumpikin voi pitää vapaasta kaksi jaksoa, joiden pituus on vähintään 12 päivää.

Hoitovapaa

Vanhemmilla on oikeus jäädä vanhempainvapaan jälkeen hoitovapaalle siihen saakka kunnes lapsi on kolme vuotta. Hoitovapaan ajalta ei makseta palkkaa. Kotiin jäävällä vanhemmalla on oikeus lasten kotihoidon tukeen. Hoitovapaan voi käyttää vanhempainvapaan kaltaisesti – sekä äidiltä että isällä on oikeus jäädä kotiin hoitamaan lasta.

Perheessä, jossa on enemmän kuin yksi lapsi voi toinen vanhempi jäädä hoitovapaalle vaikka toinen vanhemmista olisi äitiys- tai vanhempainlomalla.

Osittainen hoitovapaa

Osittainen hoitovapaa mahdollistaa kasvavan lapsen tukena olemisen. Osittaisen hoitovapaan avulla vanhemmalla on oikeus lyhentää työpäiväänsä kuuden tunnin mittaiseksi tai keskimäärin 30 viikkotuntiin. Osittaisen hoitovapaan oikeus kestää lapsen toisen lukuvuoden päättymiseen saakka ja pidennet-

tyn oppivelvollisuuden lapsen vanhemmilla kolmannen lukuvuoden loppuun asti.

Tilapäinen hoitovapaa

Tilapäiselle hoitovapaalle voi jäädä alle 10-vuotiaan lapsen äkillisesti sairastuessa. Työntekijällä on näin oikeus jäädä pois töistä enintään neljän vuorokauden ajaksi. Tilapäiselle hoitovapaalle voi jäädä ainoastaan toinen vanhemmista.

Erityishoitovapaa

Erityishoitovapaan avulla vanhempi voi osallistua sairaan lapsen hoitoon, kuntoutukseen tai sopeutumisvalmennus- ja kuntoutuskurssille. Erityishoitovapaan ajalta vanhemmalle voidaan maksaa erityishoitorahaa, joka on saajan sairauspäivärahan suuruinen.

linkkivinkit

- > www.kela.fi
- > www.stm.fi
- > www.isyys.net

Työntekijän oikeuksista

Työntekijä voi jäädä hoitamaan omaa ja adoptiolasta sekä muuta hänen kanssa samassa taloudessa asuvaa lasta. Oikeus tilapäiseen hoitovapaaseen on myös niin sanotulla etävanhemmalla. Rekisteröidyssä parisuhteessa elävällä lapsen vanhemman puolisoilla on oikeus vanhempainlomaan, jos lapsi on syntynyt tai toinen puoliso on adoptoinut alle 7-vuotiaan lapsen suhteen rekisteröinnin jälkeen.

Työntekijällä on oikeus palata perhevapaalta aikaisempaan työhönsä. Jos samaa työtä ei ole enää tarjolla, on työntekijälle annettava muuta aikaisempaa vastaavaa työtä. Työntekijää ei myöskään saa irtisanoa raskauden takia tai sillä perustella, että hän ilmoittaa käyttävänsä perhevapaita tai on jo perhevapaalla.

lähde: STM

Perheen ja työn yhteensovittaminen on myös isän tehtävä

Tämä käy ilmi vuonna 2007 tehdystä päättäjäkyselystä. Kahdeksan kymmenestä vastaajasta kertoi perheen ja työn yhteensovittamisen olevan nykyaikana niin miesten kuin naistenkin tehtävä. Työyhteisöt suhtautuvat positiivisesti myös isien pitämiin vanhempainvapaisiin. Erityisen myönteisesti asiaan suhtauduttiin julkisella sektorilla, jossa 97 prosenttia piti isän pitämää vanhempainvapaata hyväksyttynä.

Miesten pitämä vanhempainvapaa lisää sukupuolten tasa-arvoa koulutuksessa sekä työelämässä. Vapaiden jakaminen sekä äidin että isän kanssa on niin työnantajan kuin työntekijänkin etu.

Medialukutaidon merkitys kasvaa edelleen

Eryteisesti uusien mediapalvelujen ja verkkomedian kehityksen myötä medialukutaidon merkitys on viime aikoina vahvistunut myös audiovisuaalisten mediapalvelujen ja verkkomedian sääntelyn yhteydessä.

Eurooppalaisten media-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen EPRA:n selvityksen mukaan medialukutaitoa pyritäänkin edistämään erilaisin keinoin. Lakiin se on

kirjattu vain muutamissa EU:n jäsenmaissa, mutta useimmat sääntelyviranomaiset ilmoittavat tukevansa vapaaehtoisesti konkreettisia toimia, joilla on tarkoitus parantaa medialukutaitoa. Suomi sijoittui selvityksessä käytetyillä kriteereillä arvioituna vähemmän aktiivisten maiden joukkoon, ilmenee Viestintäviraston 1/2008 markkinakatsauksesta.

Asiointi Internetissä helpottuu

Viranomaisten verkkopalvelut yhdistävä asiointitili aiotaan ottaa käyttöön vuoden 2009 aikana.

”Asiointitilin avulla niin yksityiset henkilöt kuin yrityksetkin voivat tulevaisuudessa käyttää isoa osaa valtion ja kuntien sähköisistä palveluista yhden luukun periaatteella”, Taloussanomien verkkosivuilla kerrotaan.

Ensimmäinen versio tilistä saadaan käyttöön jo ensi vuoden aikana. Tarjontaa täydennetään myöhemmin. Asiointitili tarjoaa kanavan viranomaispalveluihin, joita saa etsiä yksitellen Internetistä. Tilin avulla käyttäjä voi panna asian vireille, lähettää aineistoa ja seurata asian etenemistä. Asiointi on turvattua, sillä tilille voi tulevaisuudessa kirjautua pankkitunnuksilla, mobiilivarmenteella tai sähköisellä henkilökortilla.

lähde: Taloussanomaiset

Yritystoimintojen siirtäminen ulkomaille yleistä

16 prosenttia suomalaisyrityksistä on ulkoistanut tai siirtänyt toimintojaan ulkomaille vuosina 2001–2006.

Yleisintä kyseinen toiminta on tanskalaisissa yrityksissä, joiden osuus on 19 prosenttia. Norjassa ja Hollannissa ulkoistaminen ja toimintojen siirtäminen oli vähäisempää kuin Suomessa. Maissa osuus oli 14 prosenttia. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen sekä muiden tilastovirastojen tekemään tutkimukseen, joka kattaa vähintään 50 henkeä työllis-

tävät yritykset niin Suomessa, Tanskassa, Norjassa kuin Ruotsissakin. Mukana olivat myös vähintään 100 henkeä työllistävät yritykset Hollannissa.

Yli puolet toimintojen ulkoistamisesta tai siirroista tapahtuu EU-maiden sisällä. Teollisuuden valmistusta on siirretty edullisempien kustannusten maihin, muun muassa uusiin EU-maihin sekä Aasiaan. Palveluluontoisia tukitoimintoja, kuten tietotekniikkapalvelu-

Yrittäjä pitää lomaa noin kaksi viikkoa

Yrittäjät pitävät keskimäärin noin 12 päivää kesälomaa, vaikka toiveena olisi täysi neljän viikon kesäloma. Muuta lomaa yrittäjillä on noin seitsemän päivän verran.

Sesongit ja toimialat vaikuttavat lomien lyhyteen. Eryteisesti kesälomasesonki vaikuttaa niin, että muun muassa majoitus- ja ravitsemustoiminnassa neljä prosenttia ei pidä lomaa lainkaan ja reilut 35 prosenttia pitää alle viikon pituisen loman. Tiedot käyvät ilmi Suomen Yrittäjien tekemästä selvityksestä.

Palkkatulojen verotus Suomessa liian kireää – yritykset vaativat veroalea

Suomalaisten suuryritysten mielestä verotusta on kevennettävä. Taloussanomien tekemässä kyselyssä suuryritykset pitivät ansiotulojen verokevennyksiä jopa yritys- ja osinkoveromuutoksia tärkeimpinä.

Taloussanomien kysyi kesäkuussa 2008 sadalta suurimmalta yritykseltä mielipiteitä verotuksesta. Vastanneista yhdeksän kymmenestä vaati hallitusta alentamaan tuloverotusta tämän vaalikauden aikana. Vaalikauden lopulle ajoittuvat kevennykset olisivat monen yrityksen mielestä liian kaukana.

”Muun muassa logistiikkayhtiö Tuko Logisticsin toimitusjohtajan Martti Laosmaan mukaan veroja olisi alennettava jo ensi vuoden alusta”, Taloussanomien kertoo.

”Kotimaisesta osto-voimasta pitäisi pitää nyt huolta”, Laosmaa toteaa verkkosivuilla.

Keskuskauppakamarin varatoimitusjohtaja Pauli K. Mattila on Tuko Logisticsin toimitusjohtajan kanssa samaa mieltä. Korkeiden palkkaratkaisujen ja hyvän suhdanteen vuoksi hallitus leikkasi tuloveroja tänä vuonna vain vähän. Suhdanteen muutoksen vuoksi talous tarvitsee Mattilan mielestä verokevennyksiä.

”Nyt olisi suhdan- mielessä oikea aika kevennyksille. Se loisi uskoa tähän harmauteen, joka taloudessa on”, Mattila pohtii Taloussanomissa.

Yrittäjyys vahvassa kasvussa maaseudulla

Maaseudun yrityskehitys on Tilastokeskuksen tutkimuksen mukaan kasvanut tällä vuosikymmenellä nopeasti. Kasvu on ollut nopeinta kaupunkien läheisillä maaseuduilla, joissa kehitys on ollut 18 prosenttisyksikköä. Perässä tulevat kaupunkien läheiset maaseudut 12 prosentilla sekä harvaan asuttu maaseutu, jonka yrityskehitys on vuosina 2001–2006 kasvanut seitsemällä prosentilla.

Maaseudun yrityskehityksen kasvua selittää MTK:n mukaan erityisesti aloittaneiden yritysten nopea kasvu. Kaupunkien läheisillä maaseuduilla kasvua oli 57 prosenttia, ydinmaaseudulla 40 prosenttia ja harvaan asutulla maaseudulla 29 prosenttia. Kaupungissa aloittaneiden yritysten määrä kasvoi vähemmän, 38 prosentin verran.

Maatilojen harjoittaman muun yritystoiminnan merkitys on myös kasvanut nopeasti. Kolmannes maataloista harjoittaa Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen Tiken tietojen mukaan muuta yritystoimintaa. Noin kolmanneksella tiloista muu yritystoiminta tuottaa yli puolet yrittäjäperheen nettotuloista. Muun yritystoiminnan kannattavuuden näkymiä pidetäänkin maataloilla selvästi maa- ja metsätaloutta parempina.

Merkkipäivälahja on verovapaa

Työnantaja voi antaa työntekijälle merkkipäivälahjan ilman, että työntekijää verotetaan siitä. Merkkipäivä voi olla muun muassa työntekijän hääpäivä tai 50-vuotispäivä. Verottoman lahjan voi antaa myös pitkäaikaisen, kymmenen vuotta tai pidempään kestäneen, työsuhteen perusteella ja eläkkeelle siirtymisen johdosta. Työnantajan vuosipäivää kuten yhtiön 50-vuotispäivää pidetään myös verovapaana merkkipäivänä.

Lahjaa ei veroteta, jos sen arvo on kohtuullinen. Kohtuullisena pidetään esimerkiksi 50-vuotislahjaa, jonka arvo vastaa työntekijän 1-2 viikon bruttopalkkaa. Vain lahjattavana on veroton.

Työnantajan antama lahjaraha tai siihen verrattava lahjakortti verotetaan, vaikka se olisi annettu pitkän työsuhteen perusteella.

Työasuntovähennyksestä etua kaukana kotoa työskenteleville

Työntekijän työskennellessä vakituisesti toisella paikkakunnalla, kuin missä hän asuu yhdessä perheensä kanssa (puoliso ja alaikäiset lapset) voi saada työasuntovähennyksen. Työntekijä voi saada vuokraamastaan asunnosta vähennyksen, jos vakituinen asunto sijaitsee yli sadan kilometrin etäisyydellä niin työasunnosta kuin varsinaisesta työpaikasta, jonka vuoksi työasunto on jouduttu hankkimaan.

Jos työnantaja on hankkinut työntekijälle työsuhteasunnon, voi myös sen perusteella saada työsuhteasuntovähennyksen. Omistusasunnon perusteella kyseistä vähennystä ei voi kuitenkaan saada. Perheetön työntekijä voi saada työasuntovähennyksen vain, jos

on töissä kahdella paikkakunnalla ja on joutunut hankkimaan kaksi asuntoa. Puolisoista vain toinen voi saada vähennyksen. Vähennyksen määrä on maksimissaan 250 euroa kuukaudelta.

Työasuntovähennys on tulosta tehtävä vähennys, joka vähennetään ansiotuloista tulonhankkimiskuluina. Vähennystä voi saada palkkatuloista vain siltä osin kuin työasuntovähennys ja muut palkkatulon hankkimisesta johtuneet menot ovat ylittäneet yhteismäärältään 620 euroa vuonna 2008. Työasuntovähennys keventää verotusta pienentämällä veronalaisia tuloja. Vähennyksen voi saada ensimmäistä kertaa vuoden 2008 verotuksessa.

Muista säilyttää tositteet

Verovelvollisen on säilytettävä tositteet ja tiedot niin kauan kun verotusta voidaan muuttaa hänen edukseen tai vahingokseen. Tositteet on säilytettävä viiden vuoden ajan verotuksen päättymistä seuraavan vuoden alusta alkaen. Näin esimerkiksi vuoden 2008 tositteet on säilytettävä vuoden 2014 loppuun saakka.

Tositteita ei tarvitse säilyttää vähennyksistä tai muista verotukseen vaikuttavista tiedoista, jotka on merkitty esitetyyn veroilmoitukseen, ja joihin ei tarvitse tehdä muutoksia tai korjauksia. Tositteet voi säilyttää sähköisessä muodossa, niin että ne on mahdollista tulostaa tarvittaessa. Lämpöpapereille tulostetuista kuiteista kannattaa ottaa valokopio, sillä kassakuiteista saattaa ajan myötä kadota tarpeellisia tietoja.

Veroviranomaisille on esitettävä tosite, jos sitä pyydetään. Jos asianomaisella ei ole tallella kuittia, voidaan muutakin luotettavaa selvitystä pitää riittävänä näyttönä.

Myyntivoittoverotuksessa tositteilla selvittävää tietoa tarvitaan usein pitkään. Tositteet onkin syytä säilyttää koko omaisuuden omistusaajan ja kuusi vuotta omaisuuden myyntivuoden päättymisestä alkaen. Ilman luotettavaa näyttöä – tallella olevaa tositteta veroviranomainen ei hyväksy vähennyksiä luovutusvoitolaskelmassa.

Kotitalousvähennyksestä apua kotitöihin

Vuonna 1997 kokeiluna aloitettu Kotitalousvähennyksen työllistämistuki mahdollistaa yksityisten henkilöiden kotitalousvähennykset. Koko maan laajuisesti vähennystuki otettiin käyttöön vuonna 2001, jolloin suorasta tuesta luovuttiin ja siirryttiin kotitalousvähennykseen.

Kotitalousvähennykset mahdollistavat avun muun muassa kiireisille lapsiperheille ja senioreille. Vähennyksen alaisuuteen lukeutuvat esimerkiksi siivous, kaupassa käynti ja erilaiset pihatyöt kuten lumenluonti.

Kodissa ja vapaa-ajan asunnossa teetetyt kotitalous-, hoiva- ja hoitotyön kustannukset voidaan osittain vähentää verotuksesta. Myös kunnossapito- ja perusparannustyöt oikeuttavat vähennykseen. Kotitalousvähennyksestä täytyy hakea työn teettäjän omatoimisesti. Teetetyt työt, maksetut palkat tai palkan sivukulut ilmoitetaan esitetyssä veroilmoituksessa. Työn teettäjä saa hyödyn veronpaukuksesta – verottaja tekee vähennyksen suoraan verosta.

Työn teettäjä voi hakea myös etukäteen muutosta ennakonpidätysprosenttiin. Tässä

tapauksessa teetetyt työt ja maksetut työkorvaukset, palkat tai palkan sivukulut pitää ilmoittaa veroilmoituksessa. Vähennys myönnetään sinä vuonna jolloin palkka tai palkan sivukulut on maksettu. Vuodesta 2007 alkaen vähennyksestä ei ole myönnetty verovelvollisen itse tekemästä tai verovelvollisen kanssa samassa taloudessa asuvan henkilön tekemästä työstä.

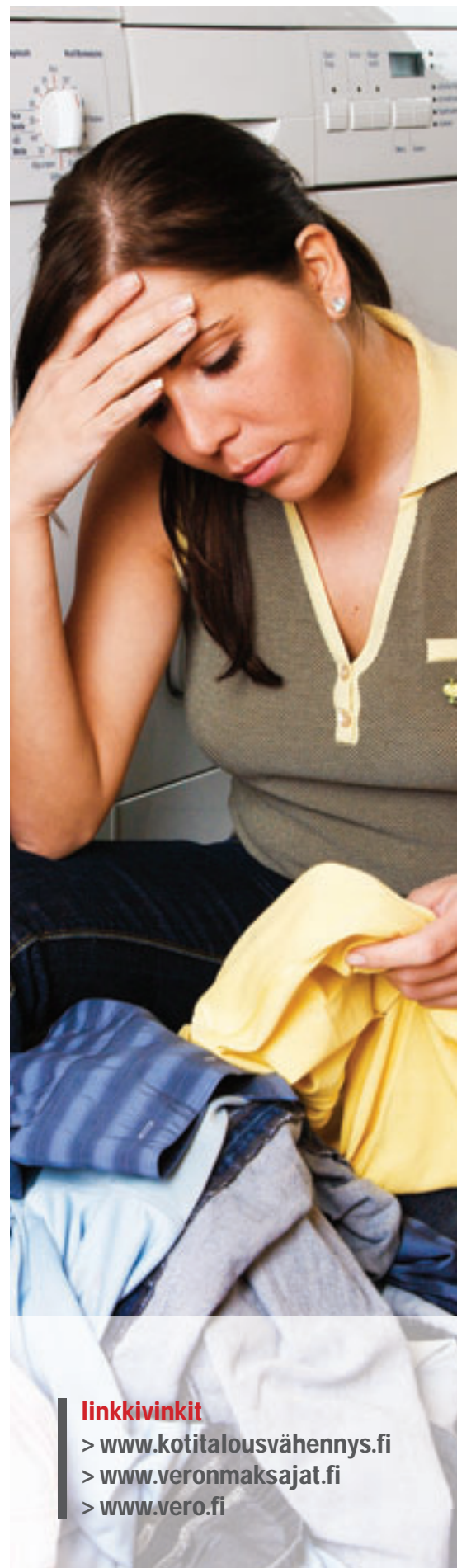
Verovähennyksen saa kotipalvelujen ostamisesta yritykseltä sekä työnantajana maksetuista palkoista. Ennakkoperintärekisteriin merkityiltä yrityksiltä ostettaessa vähennys on 60 prosenttia arvonlisäverollisesta työkorvauksesta. Vähennyksen enimmäismäärä on 2 300 euroa vuodessa, jonka omavastuu on 100 euroa. Kumpikin puoliso voi saada vähennyksen, näin pariskunta voi saada yhteensä 4 600 euron vähennyksen. Jos työn teettäjä palkkaa työntekijän työsuhteeseen, voi hän vähentää 30 prosenttia maksamastaan palkasta sekä palkkaan liittyvät sivukulut. Tässäkin tapauksessa vähennyksen maksimimäärä on 2 300 euroa ja omavastuu samaiset 100 euroa.

mm nämä työt oikeuttavat kotitalousvähennykseen

- siivous
- kaupassa käynti
- ruoanlaitto
- pihatyöt, kuten nurmikonleikkuu ja lumenluonti
- lasten ja vanhusten hoito kotona
- mm. keittiön, kylpyhuoneen tai muiden huoneiden sekä sauna- ja kellaritilojen remontointi
- putki- ja sähkötyöt
- lämmitysjärjestelmien uusiminen, parantaminen ja korjaaminen

mm nämä työt eivät oikeuta kotitalousvähennykseen

- kampaajan, kosmetologin, hierojan tai muun vastaavan tekemä työ
- nuohous, öljypolttimien ja ilmastointikanavien puhdistus, erilaiset tarkastukset, mittaukset ja muut sen kaltaiset toimenpiteet
- uudisrakentaminen ja kaikki siihen verrattava rakentaminen mm. laajentaminen, käyttötarkoituksen muuttaminen tai sisätilojen täydellinen uusiminen
- koneiden ja laitteiden, kuten kylmälaitteiden tai astianpesukoneen asennus ja korjaus

linkkivinkit

- > www.kotitalousvahennys.fi
- > www.veronmaksajat.fi
- > www.vero.fi

Tilitoimisto **apuna** yritystoiminnan perustamisessa

Toimivan yritysideoita ja toimintasuunnitelman syntymisen jälkeen yrittäjäksi ryhtyvän täytyy liittää monia palasia yhteen ennen kuin liiketoiminta voi todella alkaa. Näihin lukeutuvat muun muassa sopivan yritysmuodon valitseminen, yritystoiminnan luvanvaraisuuden selvittäminen, perustamisilmoitusten teko kaupparekisteriin ja verottajalle sekä kirjanpidon, vakuutuksien ja pankkiyhteyksien järjestäminen.

Viranomaisasiat voivat olla aloittelijalle kuin upottava suo, onneksi yritystoimintaa aloittava voi hakea apua eri asiantuntijatahojen kautta. Apua voi hakea muun muassa asiantuntevilta taloushallinnon ammattilaisilta, tilitoimistoista.

”Me tilitoimistossa autamme aloittavaa yritystä kaikissa viranomaisasioissa liittyen aina perustamisilmoituksesta vakuutus- ja pankkiasioihin saakka. Olemme

yrityksen tukena liiketoiminnan perustamisvaiheessa sekä myös perustamisen jälkeen. Neuvomme ja opastamme taloushallinnon saralla muun muassa kirjanpidossa ja laskutuksessa”, kertoo Suomen Ykköstilit Oy:n toimitusjohtaja **Jari Jääskeläinen**.

Uudella yrittäjällä on kädet täynnä töitä aina toimipaikan valitsemisesta sopiviin sähköisten järjestelmien valintaan sekä markkinointiin saakka. Jääskeläinen kehottaa heti alussa kääntymään taloushallinnon asiassa tilitoimiston puoleen.

”Taloushallinnon palveluiden ulkoistaminen asiantuntijalle on viisasta. Näin jää enemmän aikaa ydinliiketoimintaan - siihen minkä parhaiten taitaa. Miksi siis käyttää aikaa ja resursseja sellaisiin toimintoihin, joita ei hallitse niin hyvin”, Jääskeläinen sanoo.

Tukea **asiantuntijaverkostosta**

Asiantuntijaverkosto toimii tarpeellisenä tukijalkana uusille yrityksille. Uudet yrittäjät saavat apua ja neuvoja tilitoimistojen lisäksi muun muassa ympäri Suomea toimivista Uusyrityskeskuksista. Keskukset tarjoavat yrittäjäksi aikoville laadukasta ja maksutonta neuvontaa, joka tukeutuu yli 1 300 elinkeinoelämän asiantuntijan osaamiseen. Verkoston toimintaa ylläpidetään elinkeinoelämän, valtion ja TE-keskusten sekä kuntien ja seutukuntien toimesta.

Myös eri virastojen verkkosivut toimivat oivina tietolähteinä. Patentti- ja rekisterihallinnon sivuilta löytyy ilmoitus- ja hakemuslomakkeiden lisäksi hyödyllistä tie-

toa esimerkiksi yrityksistä, patenteista, tavaramerkeistä ja kaupparekisteristä. Verohallinnon verkkosivuilta saa puolestaan tietoa verotuksesta ja muista yrityksen velvoitteista.

Hyödyllisiin sivustoihin lukeutuvat myös YritysSuomi -verkkopalvelu ja perustamisopas -sivusto. YritysSuomi -verkkopalvelu kertoo millaista apua yritys tai yrittäjä voi saada yrityksen perustamiseen, kasvattamiseen ja kehittämiseen. Uusyrityskeskuksien aloittavan yrityksen perustamisopas -sivustolta saa tietoa ja vinkkejä yrittämisen eri kiemuroista kattavasti. Sivusto sisältää myös hyödyllisiä linkkejä sähköisiin palveluihin ja työkaluihin.

uuden yrittäjän linkkilista

> Patentti- ja rekisterihallitus www.phr.fi

> Verohallinto www.vero.fi

> YritysSuomi www.yrityssuomi.fi

> Uusyrityskeskuksien Perustamisopas www.perustamisopas.fi

> Tilitoimisto www.suomenykkostilit.fi

Suomi on yritystoiminnan luvattu maa

Yrittäjyys lisääntyy Suomessa. Tästä kertoo omalta osaltaan Tilastokeskuksen yritysrekisterin vuositilasto. Yritysten määrä on kasvanut Suomessa koko 2000-luvun ajan aina vuoteen 2006 saakka. 2000-luvun alkuvuosina kasvu oli lähes yhden prosentin luokkaa, kun taas vuosina 2004 ja 2005 kasvu lisääntyi noin kahden prosenttiyksikön verran. Vuonna 2006 yritysten määrä kasvoi jo 3,4 prosenttia. Lukumäärällisesti yrityksiä oli kyseisenä vuonna yhteensä 250 378.

Mikä saa ihmiset lähtemään yrittäjyyden polulle? Motiiveja on monia. Yksi haluaa enemmän itsenäisyyttä sekä riippumattomuutta. Toinen haluaa ansaita enemmän rahaa. Kolmas on taas keksinyt hyvän idean, jonka haluaa hyödyntää itse. Tärkein syyistä taitaa olla kuitenkin halu ja tahto ryhtyä yrittäjäksi.

Vapautta ja vastuuta

Suomen Ykköstilien yrittäjänä toista vuotta toimiva Jari Jääskeläinen päätti perustaa yrityksen työnkuvan laajentamis- ja kehittämismahdollisuuksien takia.

”Halusin yrittäjäksi, jotta voisin olla itseni herra

ja määrätä itse toimistani ja menemistäni. Niin klišeiseltä kun se kuulostaakin”, Jääskeläinen toteaa.

Yrittäjyyden tuoman vapauden lisäksi toiminnan monipuolisuus lukeutuu Jääskeläisen mukaan yrittäjyyden hienoihin puoliin. Toisaalta yrittäjän monipuolinen arki voi olla haastavaa.

”Varsinkin yksityisyrittäjän täytyy huolehtia yksin kaikista yritystoiminnan osa-alueista. Työntekijänä ei tarvinnut esimerkiksi huolehtia yrityksen markkinoinnista ja juoksevista asioista. Onneksi kuitenkin yrittäjillä on mahdollisuus rakentaa itselleen hyvä tukiverkosto asiantuntijoista ja yhteistyökumppaneista”, Jääskeläinen selventää.

Pitkiksi venyvät työpäivät ja niiden mukana tulevat lukemattomat työtunnit ovat yrittäjille usein arkea. Siksi halu ja tahto toimia yrittäjänä ovatkin tärkeässä asemassa. Yrittäminen vaatii ennen kaikkea luottamusta omaan ammattitaitoon ja ideaan, tarmokkuutta, voimakasta halua onnistua, itsenäisyyttä, epävarmuuden sietokykyä ja valmiutta ottaa harkittuja riskejä. Parhaimmillaan se on itsensä toteuttamista ja tuloksista nauttimista ilman välikäsiä. Ei siis ole ihme, että yrittäjyys on suosiossa.

Top 3 >

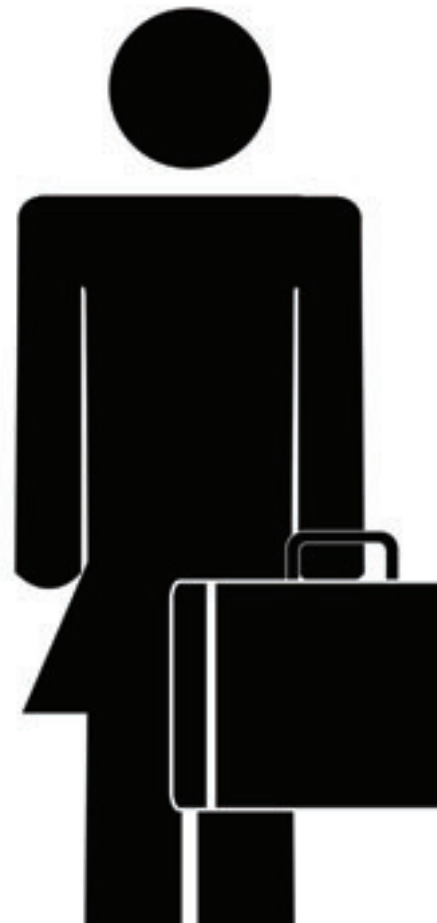
Nämä seikat vaikuttavat yrittäjäksi ryhtymiseen

1. Voi olla itsensä pomo
2. Voi määritellä työtehtävät
3. Voi (periaatteessa) valita itse työajat

Nämä seikat puhuvat yrittäjäksi ryhtymistä vastaan

1. Toimeentulon epävarmuus
2. Yritys sitoo liikaa
3. Nykyinen elämäntilanne

lähde: Perustamisopas alkavalle yrittäjälle 2008, Uusyrityskeskukset Suomi

Eurojärjestelmä

Euro otettiin käyttöön tilivaluuttana kymmenen vuotta sitten. Käteisenä euroa olemme käyttäneet jo runsaan seitsemän vuoden ajan. Euro on euromaiden yhteinen valuutta. Sitä käyttää 320 miljoonaa eurooppalaista ja sen alueella toimii lähes 20 miljoonaa yritystä.

Euro on liittänyt yhteen jo 15 maan markkinat yhdeksi ja laajaksi alueeksi. Suomi liittyi euron käyttäjäksi ensimmäisten maiden joukossa.

Euroa käyttävien maiden muodostamaa aluetta kutsutaan euroalueeksi, ja sen yhteisestä rahapolitiikasta vastaa EKP:n (Euroopan keskuspankki) neuvosto. EKP ja euroalueen kansalliset keskuspankit muodostavat yhdessä eurojärjestelmän, jolle on määrätty selkeä tavoite Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa. Sen ensisijainen tavoite on pitää yllä euroalueen hintavakautta. Tämä kuvastaa yhteiskunnassa vallitsevaa laajaa yksimielisyyttä siitä, että pitämällä yllä hintavakautta rahapolitiikka edistää omalta osaltaan kestävästä kasvusta, taloudellista hyvinvointia sekä auttaa luomaan uusia työpaikkoja merkittävästi.

Eurojärjestelmän ensisijaisena tavoitteena on siis pitää yllä hintatason vakautta euroalueella ja suojella näin euron ostovoimaa. Tavoite asetettiin Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa, mutta siinä ei määritelty, mitä hintavakaudella tarkoitetaan. Täsmennyksenä tavoitteen EKP:n neuvosto antoi vuonna 1998 hintavakaudelle kvantitatiivisen (määrällisen) määritelmän. Hintavakaus määritellään euroalueen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin alle 2 prosentin vuotuiseksi nousuksi, ja siihen pyritään keskipitkällä aikavälillä. Vuonna 2003 EKP:n neuvosto selvensi, että se pyrkii määritelmän rajoissa

säilyttämään inflaatiovauhdin alle kahdes- ja kolme prosenttia mutta kuitenkin lähellä kahta prosenttia keskipitkällä aikavälillä. Tämä määritelmä ankkuroi inflaatio-odotukset ja lisää EKP:n avoimuutta ja edistää tilivelvollisuuden toteutumista. Kyseisessä määritelmässä tarkastellaan euroaluetta kokonaisuutena.

Euro leviää myös euromaiden ulkopuolelle

Euroopan yhdentymisen ydinajatus on ollut liittää Euroopan valtioita ja niiden kansaa yhteen asioissa, joissa yhteisestä politiikasta on hyötyä.

”Rahapolitiikka on tällainen yhteisen intressin alue. Vaikka euro oli valtioiden välisen sopimuksen luomus, käytännössä se yhdistää paitsi valtioita, tietysti juuri meitä rahaa käyttäviä ihmisiä meidän arkisissa toimissamme. Saamme palkkamme tai eläkkeemme rahalla, joka on ilman muuta käypää ja arvokasta kokonaisen maanosan alueella. Käytännöllistä ja taloudellista, ja oikeastaan aika ihmeellistä, jos sitä pysähtyy ajattelemaan. Kun saan palkkani euroina, se tarkoittaa, että työpanokseni arvo – ainakin sen rahallinen arvo – tunnustetaan heti 15 maassa ja tämä tunnustus pätee 320 miljoonan ihmisen joukossa”, kertoo pankinjohtaja **Sinikka Salo** Eurostako maailman ykkösvaluutta? -puheessaan.

”Euron käyttöönotto tilivaluuttana vuoden 1999 alussa oli suurin muutos kansainvälisessä valuuttajärjestelmässä sen jälkeen, kun dollari irrotettiin kullasta 1970-luvulla ja se alkoi näin menettää aiemmin suvereenia asemaansa yleisesti tunnustettuna maailmanrahana. Monet tarkkailijat ovat nähneet euron käyttöönotossa kymmenen vuotta sitten käännekohtan, joka ajan oloon haastaa dollarin ylivallan. Vertailukohtana euron merkityksen kasvulle olisi aiempi dollarin nousu punnan sijaan maailman johtavaksi valuutta-

– yhteinen etumme

taksi ensimmäisen maailmansodan jälkeen”, Salo toteaa.

Euro leviää yhä enemmän myös euromaiden ulkopuolelle.

”Muihin tärkeisiin valuuttoihin verrattuna euroa käytetään maailmankaupassa ja rahamarkkinoilla enemmän kuin Japanin jeniä, mutta vähemmän kuin Yhdysvaltain dollaria. Euron käytöllä on edelleen Yhdysvaltain dollaria vahvempi alueellinen leima, mutta euro on jo nyt noussut Yhdysvaltain dollarin rinnalle toiseksi maailmanlaajuisesti käytetyksi valuutaksi”, Salo sanoo puheessaan.

Euroa käyttää pääasiallisena valuuttana eurojärjestelmään lukeutuvien maiden lisäksi myös eurooppalaisissa minivaltioissa kuten Montenegrossa, Kosovossa, Monacossa, San Marinossa ja Vatikaaneissa.

Tavoitteena aidosti yhtenäinen markkina-alue

Kansainvälisenä valuuttana eurolla on kaksi merkittävää vahvuutta: suuri ja laajentuva liiketoimialue ja EKP:n harjoittama vakautteen tähtäävä rahapolitiikka.

”Väkiluvulla mitattuna Euroalue on yksi maailman suurimmista talouksista, jolla on laajenemisen myötä kasvupotentiaalia. Euroalueen kokonaistuotanto on melkein yhtä suuri kuin Yhdysvaltojen ja selvästi yli kaksinkertainen Japaniin verrattuna. Nämä euroalueen painoarvoa maailmantaloudessa kuvastavat luvut vahvistuvat vielä, jos ja kun euroalueeseen aikanaan liittyy lisää EU:n jäsenmaita.

Kun EU-maat onnistuvat talouksiensa uudistamisessa joustavammiksi, innovatiivisemmiksi ja kilpailullisemmiksi, Euroopan talouskasvu ja sitä myöten euron taloudel-

linen perusta voi vahvistua tuntuvastikin. Suuri määrä tähän tähtääviä hankkeita on ns. Lissabonin strategiaksi kutsutulla asialistalla”, Salonen kertoo.

Salosen mukaan euroalueen maiden pankkien ja rahoitusmarkkinoiden kytkeytyessä yhä tiiviimmin toisiinsa uhkaa pankkivalvonta jäädä tästä kehityksestä jälkeen, jollei uusia yhteistyörakenteita luoda kansallisten viranomaisten yhteistyötä rakentamaan.

”Toinen kehityskohde on maksaminen. Euroalue ei ole aidosti yhtenäinen markkina-alue, ennen kuin maksut kulkevat yhtä sujuvasti jäsenmaasta toiseen kuin ne nyt kulkevat kunkin jäsenmaan sisällä. Tavoitteena on, että maksaminen Saksasta Suomeen

// Väkiluvulla mitattuna Euroalue on yksi maailman suurimmista talouksista, jolla on laajenemisen myötä kasvupotentiaalia.

ja päinvastoin voisi tapahtua aivan samoilla välineillä ja menetelmillä kuin kotimaiset maksut maksetaan. Ja tämän pitäisi päteä yhtä hyvin yksityishenkilöiden eläkkeiden, vuokrien jne. suhteen kuin yritysten kaupallisten maksujenkin osalta. Tätä tavoitellaan meneillään olevassa SEPA (Single Euro Payment Area) -hankkeessa, jonka määräaika on vuodessa 2010. Hanke on tärkeä meidän euroalueen kansalaisten kannalta, ja se lähentää meitä edelleen toisiimme, vaikka asuisimmekin eri puolilla Eurooppaa. Epäilemättä SEPA-projekti onnistuessaan tulee osaltaan tukemaan myös euron kansainvälistä asemaa hyvänä maksuvaluuttana.”

Suomi numeroina

- > Suomen elinkustannusindeksi (1951:10=100) oli kesäkuussa 2008 1736. Vuoden 2007 kesäkuussa vastaava luku oli 1663.
- > Kuluttajahintojen vuosimuutos, inflaatio oli kesä- ja heinäkuussa 2008 4,4 prosenttia. Inflaatio oli toukokuussa 2008 4,2 prosenttia. Inflaatiota kiihdytti pääasiallisesti polttonesteiden kallistuminen.
- > Kansantalouden tuotanto nousi huhtikuussa 2008 1,2 prosenttia edelliseen kuukauteen verrattuna. Vuoteen 2007 verrattuna kasvua kertyi 5,1 prosenttia.
- > Teollisuustuotanto oli vuoden 2008 toukokuussa 4,2 prosenttia suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Eniten kasvoi elektroniikka- ja sähkötuotteiden valmistus 12,5 prosentilla. Metalliteollisuus tuli hyvänä kakkosena 10,4 prosentilla. Eniten tuotanto väheni puu- ja paperiteollisuudella 6 prosentin verran.
- > Työllisten määrä kasvoi 1,9 prosenttia kesäkuussa 2008 edellisen vuoden samaan ajankohtaan verrattuna. Työssäkävijöitä oli 49 000 enemmän kuin vuoden 2007 kesäkuussa. Työttömien määrä puolestaan laski 6,7 prosentilla. Työttömiä oli kesäkuussa 2008 195 000 eli 14 000 vähemmän kuin samaan aikaan vuonna 2007.
- > Luottamus talouteen oli kesäkuussa 2008 selvästi heikompi kuin vuotta aikaisemmin kuten myös pitkällä ajalla keskimäärin. Kuluttajien luottamusindikaattori oli kesäkuussa 2008 10,2. Toukokuussa vastaava luku oli 11,1 ja huhtikuussa 12,6.
- > Vuonna 2007 Suomeen tuotiin eniten sähkötekniisiä tuotteita ja optisia laitteita, joiden osuus oli 18,7 prosenttia. Vähiten tuotiin kemikaaleja ja kemiallisia tuotteita, joiden osuus oli 9,7 prosenttia. Vastaavasti Suomesta vietiin myös eniten sähkötekniisiä tuotteita ja optisia laitteita 23 prosentilla. Vähiten vietiin puolestaan kulkuneuvoja, joiden osuus oli 7,9 prosenttia.
- > Kolmeen tärkeimpään ulkomaankaupan kumppaniin lukeutuivat vuonna 2007 Saksa ja Venäjä 14,1 prosentilla ja Ruotsi 9,9 prosentilla.
- > Ulkomaankaupasta tuonti oli vuonna 2007 47,6 prosenttia. Vienti kattoi ulkomaankaupasta hieman yli puolet. Sen osuus oli 52,4 prosenttia. Kauppatase oli 6 072 miljoonaa euroa.
- > Kotimaankaupan liikevaihdosta suurimman osan vei vuonna 2007 tukkukauppa, jonka liikevaihto oli ennakkotietojen mukaan 70 283 miljoonaa euroa. Vähittäiskaupan liikevaihto oli ennakkotietojen mukaan 28 890 miljoonaa euroa ja autokaupan 23 868 miljoonaa euroa.
- > Vuonna 2007 1 kuukauden Euriborkorko nousi 4,078 prosenttiin. Vuonna 2006 vastaava määrä oli 2,945 prosenttia. Myös 3 ja 12 kuukauden Euriborkorko nousivat 4,274 (3kk) ja 4,448 prosenttiin (12kk). Vuonna 2006 määrät olivat 3,083 (3kk) ja 3,440 (12kk) prosenttia.
- > Myös valtion obligaatioiden korko nousi vuonna 2007. Viiden vuoden obligaatioiden korko oli 4,18 ja kymmenen vuoden 4,29 prosenttia. Vuonna 2006 vastaavat luvut olivat 3,59 (5v) ja 3,78 (10v) prosenttia.
- > Helsingin Pörssin osakevaihto nousi vuonna 2007 394,5 miljardiin euroon edellisen vuoden 287,9 miljardista eurosta. Osakevaihtoja tehtiin vuonna 2007 21 219 miljoonaa kappaletta ja vuonna 2006 18 859 miljoonaa kappaletta.
- > OMX Helsingin osakeindeksi (28.12.1990 = 1 000) oli vuonna 2007 11 0106 ja vuosimuutos oli 24,5 prosenttia. Vuonna 2006 osakeindeksi oli 8 921 ja vuosimuutos oli 24,6 prosenttia. OMX Helsinki Capin osakeindeksi oli puolestaan vuonna 2007 5 876 ja vuosimuutos 22,0 prosenttia. Vuonna 2006 vastaavat luvut olivat 4 815 ja 26,4 prosenttia.

lähde:Tilastokeskus

Suomen vahva talouskasvu taittumassa

Suomi on saanut nauttia jo melkein yhden sukupolven ajan Euroopan keskiarvoa selvästi vankemmasta talouskasvusta. Kasvun ansiosta työttömyys on laskenut tasaisesti, valtion velkataakka on huojentunut ja verotustakin on kyetty keventämään. Ilmassa on kuitenkin ennusmerkkejä muutoksesta.

Valtiovarainministeriön 18.6.2008 antaman suhdannekatsauksen mukaan Suomen talous on tähän saakka selvinnyt kansainvälisen talouden heikentymisestä hyvin. Vahvana jatkunut korkeasuhdanne on kuitenkin taittumassa ja talouskasvu on heikentymässä.

Työllisyys vahvistuu edelleen, mutta hinta- ja kustannuspaineet ovat tuntuvasti lisääntyneet. Nopeutunut inflaatio ja heikenevä kustannuskilpailukyky yhdessä kansainvälisen talouden heikkenemisen kanssa muodostavat suurimman uhan vakaan talouskehityksen jatkumiselle. Talouspolitiikan keskeisiä haasteita ovat kotimaisten inflaatiopaineiden torjunta sekä julkisen talouden kestävyys turvaaminen.

Kokonaistuotannon kasvuarvio pysyy koko tämän vuoden osalta ennallaan 2,8 prosentissa, mutta ensi vuonna kasvu jäänee 2 prosenttiin. Inflaatio on kiihtynyt tuntuvasti ja ylittää selvästi aiemmat ennusteet.

Inflaation kiihtyminen huolestuttaa Suomen Pankin pääjohtaja Liikasta

Suomen Pankin mukaan koko euroalueen kuluttajahintojen nousuvauhti on nopeutunut selvästi yli 3 prosentin. Inflaatio pysynee nopeana myös lähikuukausina.

”Hintavakautta keskipitkällä aikavälillä uhkaavat riskit ovat lisääntyneet edelleen. Näissä oloissa on ensisijaista varmistaa, että inflaatio-odotukset pysyvät tiukasti ankkuroiduina hintavakauden tavoitteeseen. Sen vuoksi EKP:n neuvosto seuraa kehitystä tarkoin ja on lisännyt reagointivalmiuttaan”, totesi Suomen Pankin pääjohtaja Liikanen 10.6.2008 julkistetun Euron & talouden tiedotustilaisuudessa.

Rahoitusmarkkinahäiriön pitkittyminen ja raaka-aineiden hintojen voimakas nousu ovat varjostaneet maailmantaloutta alkuvuonna 2008. Maailmantalouden kasvun hidastuminen näyttää silti jääneen hieman vähäisemmäksi kuin vielä pari kuukautta sitten arvioitiin.

Talousnäkyvät ovat yhä kaksijakoiset. Yhtäältä Yhdysvalloissa kasvu voi hidastua edelleen. Toisaalta kasvu jatkuu ripeänä

kehittyvissä talouksissa, erityisesti Kiinassa ja myös Intiassa. Raaka-aineiden hintojen kallistuminen hyödyttää lisäksi monia raaka-aineiden tuottajamaita. Maailmantalouden kasvunäkymiin liittyy kuitenkin edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta.

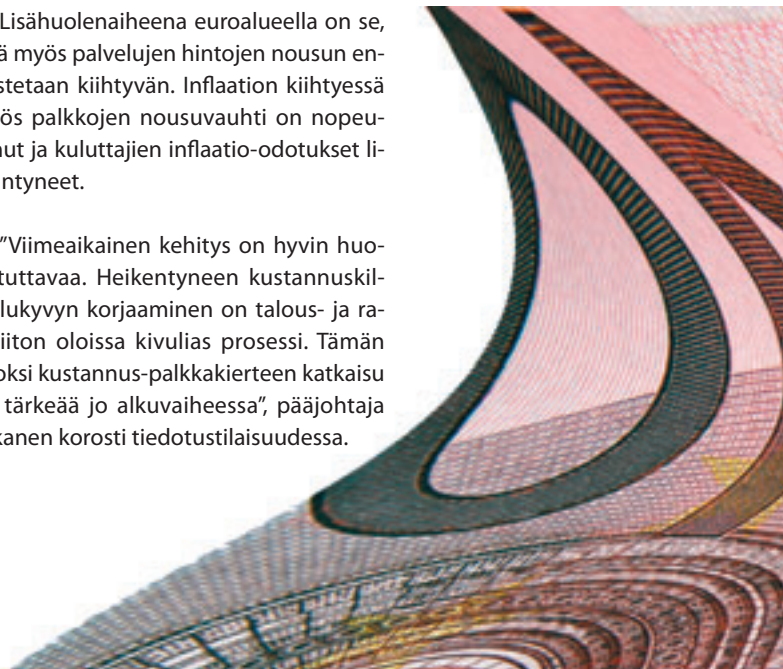
Rahoitusmarkkinoiden häiriötila on osoittautunut odotettua pitkäaikaisemmaksi. Epävarmuus markkinoilla on edelleen suurta, vaikka yritysten joukkovelkakirjalainojen riskilisät ovatkin viime aikoina pienentyneet ja luottoriskiltä suojautumisen hinta alentunut. Pankkien välisen lyhytaikaisen rahoituksen markkinoilla häiriötila jatkuu yhä vaikeana. Tämä näkyy etenkin vakuudellisten ja vakuudettomien lainojen poikkeuksellisen suurena korkoerona, joka heijastuu euri-borkorkojen tasossa.

Rahoitusmarkkinahäiriöstä huolimatta suomalaisten pankkien tila on säilynyt vakaana. Vaikka kannattavuus on vähitellen heikkenemässä, arvioidaan sen säilyvän hyvällä tasolla. Talletuskannan ripeä kasvu on osaltaan ylläpitänyt pankkien likviditeettiä. Samalla rahoitusmarkkinahäiriöön liittyvä euri-borkorkojen nousu on kasvattanut pankkien korkotuottoja, kun monien kotitalous- ja yritysluottojen korot ovat kohonneet markkinakorkojen myötä.

Rahoitusmarkkinahäiriön ohella toinen maailmantalouden näkymiä varjostava tekijä on inflaation kiihtyminen. Viime vuoden jälkipuolelta lähtien kuluttajahintojen nousu on kiihtynyt maailmanlaajuisesti. Kiihtymisen taustalla on erityisesti raakaöljyn ja elintarvikkeiden hintojen voimakas nousu.

Lisähuolenaiheena euroalueella on se, että myös palvelujen hintojen nousun ennustetaan kiihtyvän. Inflaation kiihtyessä myös palkkojen nousuvauhti on nopeutunut ja kuluttajien inflaatio-odotukset lisääntyneet.

”Viimeaikainen kehitys on hyvin huolestuttavaa. Heikentyneen kustannuskilpailuvyyn korjaaminen on talous- ja rahaliiton oloissa kivulias prosessi. Tämän vuoksi kustannus-palkkakierteen katkaisu on tärkeää jo alkuvaiheessa”, pääjohtaja Liikanen korosti tiedotustilaisuudessa.

Sijoitusmaailman ABC

osa 1

Sijoitusmaailma voi laittaa vasta-alkajan pään pyörälle. Suomen Yritysrekisteri otti selvää alan kiemuroista ja esittelee nyt alan keskeisempiä asioita arvopapereihin ja sijoittamiseen liittyen.

Pörssitoiminnan historiaa

Suomessa järjestäytynyt arvopaperikauppa alkoi 1860-luvulla. Nykyinen Helsingin Pörssi aloitti toimintansa vuonna 1912. Muualla maailmassa arvopaperikauppaa on harjoitettu huomattavasti pidempään, sen juuret vievät 1500-luvun loppupuolelle. Maailman tunnetuin pörssi New York Stock Exchange aloitti toimintansa vuonna 1792.

Osakeyhtiöillä ja osakerahoituksella on ollut myös Suomen talouselämälle tärkeä merkitys. Teollisuusyritysten ja liikepankkien kerätessä 1800-luvulla rahoitusta yrityksen perustamiseen tai laajentumiseen oli osakepääoma mahdollista saada kokoon vain keräämällä pieniä eriä. Tällä tavoin riskit jäivät myös osakkaiden kantokykyyn nähden sopiviksi.

Rahoitusmarkkinat olivat Suomessa pitkään pankkikeskeiset. Arvopaperimarkkinoiden kasvuedellytykset paranivat, kun säännöstelyä alettiin 1980-luvun puolessa purkaa ja pääoman liikettä vapauttaa. Myös lama ja pankkikriisi 1990-luvulla vauhdittivat tätä kehitystä. Korkotulojen verovapauden poistaminen paransi arvopaperisijoitusten kilpailuasemaa.

Ulkomaalaisten kiinnostus suomalaisiin osakkeisiin lähti kasvaamaan, kun ulkomaalaisomistus vapautui vuonna 1993. Kiinnostusta lisäsi myös valuuttakurssiriskin poistuminen euroalueella.

Monen suomalaisen yhtiön liikevaihdosta suuri osa tulee vientikaupasta ja suuri osa toimipaikoista ja henkilöstöstä on Suomen rajojen ulkopuolella. Yhtiön omistuksesta enemmistö voi olla ulkomaalaisilla. Näin myös useiden yhtiöiden kurssitasokin määräytyy ulkomaisten pörssien myötä.

Pörssitoiminta nykypäivänä

Sijoittamisen kansainvälistymisen ja teknologian kehityksen ansiosta monet eurooppalaiset pörssit ovat yhdistyneet suuremmiksi ja kansalliset rajat ylittäviksi pörsseiksi. Helsingin Pörssi on nykyisin osa OMX Groupia, johon kuuluvat myös Kööpenhaminan, Tukholman, Riian ja Vilnan pörssit.

Kansainvälisyys onkin yksi nykypäivän pörssitoiminnan avainsanoista. Ulkomaalaiset omistivat kesällä 2006 noin puolet suomalaisten listayhtiöiden osakkeista markkina-arvolla mitattuna. Suomalaiset ovat myös alkaneet kasvattamaan ulkomaisia sijoituksia, kun valuuttakurssiriski poistui euroalueelta.

Osakkeet

Osakkeisiin sijoitettaessa haetaan parempaa tuottoa kuin muista finanssisijoituksista. Pitkäaikaisilla osakesijoituksilla haetaan myös suojaa inflaatiolta.

Osakesijoitusten tuottoa ei tiedetä etukäteen, joten se on aina riskisijoitus. Pitkä sijoitusaika tasoittaa osakkeiden riskiä ja lisää tuottomahdollisuuksia. Parhaimmillaan osakkeen arvo voi moninkertaistua sijoitusaikana, toisaalta se voi myös laskea. Pahimmassa tapauksessa yritys menee konkurssiin, jolloin sijoittaja menettää osakkeisiin sijoittamat varansa. Pörssiyritysten konkurssit ovat kuitenkin harvinaisia.

Osakkeiden tuotto muodostuu osingoista ja arvonnoususta. Yhtiöt jakavat osakkeenomistajille osan voitostaan osinkoina ja osan he jättävät yhtiön käyttöön. Osingonjako on mahdollista vain, jos yritys on tuottanut voittoa tai jos se ei ole edellisinä vuosina jakanut kaikkia voittojaan.

Osakkeet voivat olla erilaisia. Tällöin puhutaan osakesarjoista. Kantaosakkeisiin liittyy yleensä suurempi äänivalta kuin muihin osakkeisiin. Etuoikeutetuilla osakkeilla on puolestaan usein etuoikeus osinkoon ennen muita osakkeita. Yhtiöt erottelevatkin osakesarjoja erilaisin tunnuksin, kirjaimin ja numeroin.

Osakekurssit

Osakkeiden kurssit vaihtelevat kysynnän ja tarjonnan mukaan. Myynti- ja ostohaluihin puolestaan vaikuttavat monet seikat. Pörssikurssit heijastelevat ennen kaikkea tulevaisuuden odotuksia. Yksittäisen yhtiön osakekurssi perustuu sen omiin kasvu- ja kannattavuusnäkömiin.

Osakekurssiin vaikuttavat myös suhdanteet, yhtiön toimialan muutokset, raaka-aineiden hinnat ja saatavuus sekä osakemarkkinoiden yleinen kehityssuunta. Osakkeiden hinnat kuvastavat rahoitusteorian mukaan kaikkea osakkeen arvon määrittämisen kannalta tärkeää tietoa, olivatpa ne sitten tosia tai huhuja.

Sijoitussanaston lyhyt oppimäärä

Alfa-kerroin - Kuvaa sijoitusrahaston tai osakkeen tuottoa verrattuna vastaavan markkinariskin omaavan puhtaan indeksisalkun tuottoon. Mitä suurempi alfa on sitä paremmin salkku on menestynyt suhteessa vertailusalkkuunsa.

Alimerkintä - Tilanne osakeannissa, kun osakepääoman korotuspäätöksen mukaista osakkeiden vähimmäismäärää ei ole merkintäajan kuluessa merkitty. Osakkeet eivät käy riittävästi kaupaksi.

Allokaatio - Osakkeiden suuntaaminen ja jakaminen osakeannissa tai -myynnissä tietyille ryhmille, esimerkiksi yleisön ja institutionaalisten sijoittajien välinen allokaatio.

Apportti - Osakkeiden merkintä muuta omaisuutta kuin rahaa vastaan, esimerkiksi kiinteän omaisuuden antaminen apportiomaisuutena perustettavan yhtiön käyttöön osakepääoman maksamisen sijasta.

Arvo-osuus - Elektroniseen arvo-osuusjärjestelmään liitetty arvopaperi. Arvo-osuuksilla on korvattu painetut arvopaperit kuten osakekirjat.

Basis Point - Prosenttiyksikön sadasosa eli piste.

Bear Market - Osakemarkkinoiden laskukausi.

Beta-kerroin - Mittaa osakkeen markkinariskiä ja kokonaistuoton riippuvuutta markkinoiden keskimääräisestä tuotosta. Jos kerroin on yksi, osakkeen tuotto muuttuu samaa tahtia kuin markkinoiden keskimääräinen tuotto. Jos kerroin on kaksi, riski on suurempi ja tuotto vaihtelee kaksinkertaisesti markkinoihin verrattuna. Vastavasti alle yhden betan osakkeet reagoivat markkinoiden muutoksiin keskimäärin pienemmällä voimakkuudella.

Blue chip - Yhdysvalloissa käytetty termi ison ja tunnetun yrityksen osakkeesta. Dow Jones -pörssiindeksissä mukana olevat 30 yritystä. Suomessa blue chipeiksi voi lukea 20-25 pörssin päälistan markkina-arvoltaan suurinta yritystä.

Bull market - Osakemarkkinoiden nousukausi.

CD - Certificate of deposit. Sijoitustodistus, jonka haltijalle maksetaan tiettyä korkoa.

Current ratio - Yrityksen maksuvalmiuden tunnusluku, joka kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja lyhytaikaisten velkojen suhteen.

Debentuuri - Velkakirja, jonka voi laskea liikkeelle kuka tahansa kirjanpitovelvollinen elinkeinonharjoittaja.

Delta-kerroin - Salkun arvossa tapahtuva prosentuaalinen muutos osakemarkkinoiden noustessa yhdellä prosentilla.

Diileri - Omaan tai työnantajansa lukuun arvopa-

peri-, rahamarkkina- tai valuuttakauppaa käyvä henkilö.

Diskonttaus - Tulevaisuudessa arvioidun hinnan, maksun tai arvon laskeminen nykyarvoonsa. Osakkeiden hintoihin voi diskontata esimerkiksi pörssiyrityiden tulevaa tuloskehitystä, inflaatio-odotuksia tai korkomuutoksia.

Dow Jones - New Yorkin pörssin vaihdetuimpien osakkeiden kurssikehitystä kuvaava indeksi.

Duraatio - Korkopapereiden juoksuaika, joka kertoo missä ajassa keskimäärin korkosijoituksiin suunnatut rahat palautuvat sijoittajalle takaisin. Duraatio kuvaa korkosalkun herkkyyttä korkotason muutoksille - mitä suurempi duraatio, sitä suurempi korkoriski.

Efekttiivinen tuotto - Arvopaperin tuotto suhteessa sen markkina-arvoon. Osakkeella viimeksi maksetun osingon suhde päivän pörssikurssiin tai osakkeen hankintahintaan kuluineen.

Emissio - Arvopaperien liikkeeseenlasku kuten osakeanti.

Emissiovoitto - Arvopaperin nimellisarvon ja liikkeeseenlaskuhinnan erotus. Voitto jää liikkeeseenlaskijan käytettäväksi.

Ensimmäiset - Arvopapereiden liikkeeseenlasku rahoituksen hankkimiseksi.

EP-luku - Osakekohtaisen nettotuloksen ja osakkeen kurssin suhde.

EPS - Osakekohtainen tulos. Yhtiön nettotulos yhtä osaketta kohti.

FOX-indeksi - Helsingin Pörssin laskema osakeindeksi, joka kuvaa 25 vaihdetuimman päälistan osakesarjan hintakehitystä. Yhden yhtiön paino indeksissä on rajoitettu 20 prosenttiin.

FOX-termiini - FOX-indeksiin perustuva johdannaisinstrumentti, indeksitermiini.

Goodwill - Liikearvo, joka määräytyy esimerkiksi yrityskaupan yhteydessä.

HETI - Helsingin Arvopaperipörssin automaattinen kaupankäynti- ja informaatiojärjestelmä.

HEX-indeksit - Helsingin Pörssin laskemat osakkeiden hintakehitystä kuvaavat indeksit, joiden perusarvo on 1000 (28.12.1990).

I-lista (Investor List) - Helsingin Pörssin kaupankäyntilista, jossa noteerataan keskisuuria yrityksiä.

Indeksitermiini - Markkinaindeksiin perustuva termiiniosopimus, kuten FOX-termiini.

Ilmaisanti - Osakkeille maksuton osakeanti, jossa uudet osakkeet maksetaan omaan pääomaan kuuluvasta rahastosta.

Indeksirahasto - Sijoitusrahasto, joka sijoittaa osak-

keisiin samassa suhteessa kuin niiden osuus on indeksissä.

Instrumentti - Arvopaperikaupan kohde - osake, sijoitustodistus, velkakirja tai vastaava.

I.O.U. - Velkakirja. Lyhenne Englannin kielestä "I owe you".

Johdannaismarkkinat - Markkinat, joilla kaupankäynnin kohteena on toisen kohteen, esimerkiksi osakkeen, indeksin tai joukkovelkakirjan arvoon perustuvia sopimuksia kuten optioita.

Julkinen noteeraus - Arvopaperin hinnan määräytyminen julkisesti kuten pörssissä.

Jälkimarkkinat - Arvopaperien markkinat liikkeeseenlaskun jälkeen, jolloin sijoittajat voivat ostaa ja myydä haluamiaan arvopapereita esimerkiksi pörssissä.

LBO - Yrityskauppa, joka rahoitetaan lainapääomalla, jonka vakuutena käytetään ostettavan yrityksen varallisuutta. Lainan maksu perustuu yhtiön odotettavissa oleviin tuottoihin. Leveraged buy out (LBO).

Likvidi - Nopeasti rahaksi muutettava. Likvidi osake on pörssissä sellainen, jonka vaihto on suurta.

Likviditeetti - Osakkeiden tai muiden arvopapereiden rahaksimuutettavuus. Kuvaa arvopaperimarkkinoiden kykyä välittää kauppia nopeasti ja tehokkaasti. Jos likviditeetti on pieni, arvopapereiden ostojen ja myyntien voi olla vaikeaa. Hyvä likviditeetti takaa isojenkin kauppajen nopean toteuttamisen ilman suurta vaikutusta hintatasoon.

Limiitti - Rajahinta, jolla sijoittaja suostuu ostamaan tai myymään arvopaperin. Voi myös olla luottora-

ja, jonka puitteissa asiakas saa tehdä kauppaa.

Liputus - Pörssiosakkeiden omistusoikeuden julkistaminen, kun ostaja on ylittänyt tai alittanut määräosuuden yhtiön päättävällasta. Pörssi sääntöjen mukaiset liputusrajat ovat 5, 10, 20, 33, 50, ja 66 prosenttia.

Marginaali - Luotonannossa asiakkaalle korkoon liittävä pankin tuotto-osuus. Korkomarginaali on pankin otto- ja antolainauskorkojen välinen ero. Arvopaperikaupassa marginaalina pidetään summaa, jonka asiakas joutuu tallentamaan arvopaperivälittäjän tilille voidakseen ostaa osakkeita.

Maturiteetti - Jäljellä oleva aika korkoinstrumentin erääntymiseen.

Mid cap - Keski-suuri pörssi-yhtiö, jonka markkina-arvo on vähintään 500 miljoonaa markkaa. Yhdysvalloissa rajana pidetään miljardia dollaria.

NM-lista (New Market List) - Nuori markkina-lista, joka on tarkoitettu Helsingin Pörssin pienimmille yrityksille.

Noteeraus - Arvopaperin hinnan määräytyminen julkisessa kaupassa.

Optio - Sopimus, johon liittyy oikeus, mutta ei velvollisuutta ostaa tai myydä option kohde-etuus tietynä aikana tai päivänä ennalta sovittuun hintaan. Kohde-etuus voi olla esimerkiksi osake, indeksi tai mikä tahansa muu hyödyke.

Osake - Osuus yhtiön osakepääomasta. Osakepääoma jakautuu yhtä suuriin osakkeisiin. Osake tuottaa oikeuden yhtiön voitonjakoon, etuoikeuden uusmerkintään ja osallistumisoikeuden yhtiökokoukseen.

Osakeanti - Osakeyhtiön osakepääoman korotus laskemalla liikkeeseen uusia osakkeita.

Osakeindeksi - Osakkeiden kurssikehitystä mittaava indeksi.

Osinko - Yhtiön vuosittain osakkailleen jakama voittoa-osuus.

OTC - Osakkeiden kauppa suoraan ilman pörssin välitystä (over the counter).

PEG - Osakkeen P/E-luku jaettuna osakekohtaisen tuloksen keskimääräisellä vuosikasvulla. PEG-lukua käytetään varsinkin kasvuyhtiöiden arvon määrittämisessä. Jos PEG on alle yhden, osakkeen arvossa voi olla nousuvaraa. Yli yhden PEG saattaa kertoa yliarvostuksesta.

P/E-luku eli voittokerroin - Tunnusluku, joka ilmaisee osakkeen hinnan ja yhtä osaketta kohden lasketun voiton suhteen. Se kertoo monenko vuoden osakekohtaisella voitolla pystyisi maksaman osakkeen hinnan, jos voitto pysyisi samansuuruisena. Korkea P/E-luku kertoo yleensä kovista kasvu- ja tulosodotuksista. Toisaalta se voi olla merkki myös huonosta tuloksesta.

Portfoliosijoitus - Sijoitus, jolla haetaan tuottoa pääomamarkkinoilta.

Prelista - Helsingin Pörssin lista, jolle yhtiö voidaan ottaa kaupankäynnin kohteeksi ennen varsinaista listautumista.

Private placement - Suunnattu osakeanti tietyille sijoittajaryhmälle.

Profit taking - Voittojen kotiutus. Osakkeiden myynti, kun riittävä tuottotaso on saavutettu.

Program trading - Tietokoneohjelmien avulla tapahtuva automaattinen osakkeiden ostoa ja myynti tiettyjen rajahintojen mukaan. Program trading on aika ajoin nähty syypääksi äkillisiin ja suuriin pörssiromahduksiin kuten syksyllä 1987.

Pörssierä - Arvopaperikaupan perusyksikkö, pienen määrä, jolla voidaan noteerata kurssi. Kauppaa voi käydä pienemminkin erillä.

Quick ratio - Kuvaa yrityksen maksuvalmiutta, rahoitusomaisuuden suhde lyhytaikaisiin velkoihin.

Rahastoanti - Osakkeiden maksuton osakeanti, jossa uudet osakkeet maksetaan omaan pääomaan kuuluvasta rahastosta.

Rekyyli - Osakkeiden kurssikehityksen äkillinen heilahdus vastakkaiseen suuntaan. Jyrkän nousun aikana voi tulla hetkellinen lasku ja laskun aikana äkillinen käännös ylöspäin. Seuraa usein markkinoiden ylireagoitua johonkin uutiseen tai tapahtumaan.

Road show - Osakkeiden, yritysten tai joukkolainojen markkinointitilaisuuksien sarja sijoittajille. Yhtiöt esittelevät itseään sijoituskohteina.

ROE - Oman pääoman tuotto-prosentti (return on equity). Kertoo yrityksen kannattavuudesta.

ROI - Sijoitetun pääoman tuotto-prosentti (return on investment). Kertoo yrityksen varoilleen ansaitsemasta tuotosta.

RSI - Relative Strength Index. Indeksini mittaa osakkeen kurssikehitystä suhteessa saman markkinan yleisindeksiin verrattuna.

Saturaatio - Kyllästyminen. Markkinat eivät enää kasva jonkun tuotteen osalta. Tarjonta alkaa ylittää kysynnän.

Sekaemissio - Osakeanti, jossa osakepääoman korotus toteutetaan sekä uusmerkintänä että rahastoantina.

Sharpen mittari - Sijoitusrahastojen tuoton ja riskin mittaamisen käytetty suhdeluku, joka käyttää riskin mittarina volatiliiteettia eli kokonaisriskiä. Sharpen mittari kertoo, kuinka paljon enemmän sijoitus on tuottanut verrattuna riskittömään talletukseen yhtä volatiliiteettiyksikköä kohti. Mitä suurempi luku, sitä paremmin sijoitus on tuottanut suhteessa riskiinsä.

Small cap - Markkina-arvoltaan pieni, alle 500 miljoonan markan yritys. Suomessa lähinnä I-listan ja NM-listan yhtiöt. Yhdysvalloissa small capit ovat alle miljardin dollarin arvoisia yhtiöitä.

Suunnattu osakeanti - Osakkeiden merkintämahdollisuutta tarjotaan määrätulle ryhmälle siten, että kaikilla osakkeenomistajilla ei ole yhtäläistä oikeutta merkitä osakkeita osakepääoman korotuksessa.

Syklinen osake - Osake, jonka arvoon suhdanteiden muutokset vaikuttavat hyvin paljon, esimerkiksi metsä- ja raskaan metalliteollisuuden osakkeet.

Terminisopimus - Sopimus, jolla ostetaan tai myydään hyödykettä sopimushetkellä sovittuun kurssiin tietyn ajanjakson kuluttua.

Tracking error - Kuvaa kuinka hyvin sijoitusrahasto on jäljitellyt vertailuindeksiä. Jos tracking error on ollut 5 prosenttia, odotetaan salkun tuoton poikkeavan ± 5 prosenttia vertailuindeksin tuotosta kahtena vuotena kolmesta.

Tuottoindeksi - Osakeindeksi, joka huomioi osinkojen vaikutuksen osakekurssiin ja markkinoiden tuottoon.

Täsmäytyspäivä - Arvo-osuusjärjestelmässä päivä, jonka mukaisen omistajaluettelon perusteella määräytyvät oikeudet osinkoon, osakeantiin ja yhtiökokoukseen osallistumiseen.

Uusmerkintä - Maksullinen osakeanti.

Venture capital - Sijoituspääomaa, jota käytetään lisätaamattomiin yrityksiin. Ks. pääomasijoitus.

Vertailuindeksi - Vertailuindeksi on osakkeen tai rahaston vertailukohde. Rahaston tavoitteena on saavuttaa vertailuindeksiä parempi ja tasaisempi tuotto. Yksittäisen osakkeen kehitystä verrataan usein yhtiön toimialaindeksiin.

Vipurahasto - Sijoitusrahasto, joka käyttää johdannaisia sekä lisätuoton tavoitteluun korkeammalla riskillä että salkun suojaamiseen.

Volatiliiteetti - Tietyn arvopaperin, sijoitusrahaston tai markkinan herkkyyden kurssivaihteluihin.

Suomen **Yritysrekisteri**

www.suomenyritysrekisteri.fi